

Hz. Ömer (RA)'in Fazileti

Hz. Ömer (RA), çâr-yâr-ı güzîn efendilerimizin ikincisidir. Hz. Ömer'in (RA) İslâm'ın yayılmasında ve inkişafında hususî bir yeri vardır. O'nun İslâmiyete girmesi, İslâm'ın inkişafında bir dönüm noktası olmuştur. O zamana kadar Müslümanlar Hz.Erkam'ın (RA) evinde gizli ibadet ederlerdi.

Bir perşembe gecesı Peygamber Efendimiz (SAV), Cenâb-ı Hakk'a şöyle niyazda bulundu:

"Ey Allah'ım! Ömer bin Hattâb ve Amr bin Hişâm'dan birisiyle İslâm'ı aziz kıl, kuvvetlendir."

Cenâb-ı Hak bu duayı Hz. Ömer hakkında kabul buyurdu. Bu duanın bereketiyle Hz. Ömer İslâm'la şereflendi ve küllî bir fazilete mazhar oldu.

İbn-i Mes'ûd diyor ki,

*"Hz. Ömer (RA) İslâm nâmına bir rahmet timsâli oldu. O İslâm olmazdan evvel Müslümanlar açıktan namaz kılamıyorlardı. Ne zaman ki Hz. Ömer Müslüman oldu, Resûlüllah, mübarek elini Ömer'in üzerine koyarak '**Ya Rabbi, Ömer'in göğsündeki kötü sıfatları, hastalıkları çıkar, yerini iman ve hikmetle doldur.**' diye dua buyurdular."*

Hz. Ömer (RA) külli kemalât sahibiydi. Zühd, takva, tevazu, sabır, tevekkül ve şükür gibi faziletler O'nda en mükemmel bir şekilde tecelli etmişti.

Hz. Ömer (RA), fevkalâde bir temyiz kabiliyetine mazhardı. Hakkı bâtıldan ayırmada, adaleti bihakkın tatbik etmede, eşsiz bir merteye kazanmıştı. O'na (RA) **Faruk** yani, **iyiyi kötüden, hakkı bâtıldan en iyi bir şekilde tefrik eden** lâkabını bizzat Resûlüllah Efendimiz (SAV) vermişlerdi.

"*Mesâbîh-i Şerif*" de Abdullah İbn-i Ömer'in (RA) rivayet ettiği bir hadîs-i şerîfde Peygamber Efendimiz (SAV) buyurdular ki:

"Rüyamda bir bardak süt ile bana geldiler. İçtim. O kadar kandım ki, tokluk alâmeti tırnaklarımda görüldü. Kalanını Ömer'e verdim."

Ashâb-ı kirâmın: "Ey Allah'ın Resulü, bu rüyayı nasıl tabir edersiniz?" demeleri üzerine:

Resûlullah, "**İlimle**" buyurdular.

Hiz. Ömer'in (RA) en mümtaz vasıflarından biri de re'yindeki isabeti idi. Mesâbîh-i Şerif de geçen ve İbn-i Ömer'in (RA) rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte Peygamberimiz (SAV) buyurdular ki:

"Allah, hakkı Ömer'in diline ve kalbine koydu."

Hiz. Ali (RA) Efendimiz de bu hadîsi te'yiden şöyle buyurdular:

"Biz Ömer'in (RA) dilinden ne çıktıysa, sonra onun hakikat olduğunu gördük."

Hiz. Ömer'in (RA) fikrindeki isabetini Abdullah İbn-i Abbas şöyle izah eder:

*"Hiz. Ömer bir mes'ele hakkında "**Benim fikrim şu merkezdedir!..**" dedi mi, o mes'ele, mutlaka O'nun gösterdiği gibi vâki olurdu. Meselâ, namaz vaktinin ne şekilde ilân edilmesinin uygun olacağı hususunda çeşitli görüşler ortaya atılmış ve Resûlullah Efendimiz (SAV), Hazret-i Ömer'in görüşünü kabul etmiştir. Daha sonra bu kanaat vahiy ile de te'yid edilmiştir."*

Bunun misâlleri pek çoktur. Sadece birkaçını zikrederim.

Hiz. Ömer (RA) Resûl-i Ekrem Efendimizin zevcelerinin tepeden tırnağa kadar örtünmelerini arzu etmiş, bu arzusunu Peygamberimize iletğinde, Peygamberimiz (SAV) vahy-i İlâhî'yi beklemiş ve neticede bütün mü'min hanımlar için tesettür âyeti nazil olmuştur.

Diğer bir misâl:

Hiz. Ömer (RA), mü'minlerin müsaade almadan Peygamberimizin (SAV) huzuruna girmelerine razı olmuyor, bundan rahatsız oluyordu. Bu hususta bir âyetin inmesini

---

Allah-ü Teâlâ Hazretlerinden yüz can ile istiyordu. Cenâb-ı Hak şu âyet-i celîleyi inzal buyurdu:

"Ey iman edenler! Yemek vaktini gözetmeksizin, size izin verilip de davetli olduğunuz vakitten başka zamanlarda, Peygamber'in evlerine girmeyin." (*Ahzâb, 33/53*)

Son olarak bir misâl daha verelim.

Hz. Ömer (RA), Yahudilerle bir muhaveresinde Yahudiler kendisine: "*Muhammed'e hangi melek geliyor?*" diye sordular. Hz. Ömer (RA) de "**Cebrail (A.S.) geliyor.**" diye cevap verdi. Yahudiler, "*Biz O'nu hiç sevmeyiz. Zira O bizim sırlarımızı Muhammed'e götürür. Bir yere gelecek olan azabı, kıtlığı, yıldırımını Cebrail (A.S.) alıp götürür.*" dediler. Hz. Ömer, "**Ey şaşkınlık, siz Cebrail'i (A.S.) sevmiyor, yüce Peygamber'i inkâr mı ediyorsunuz? Ben kesinlikle şahadet ederim ki, Cebrail'i (A.S.) sevmeyen Allah-ü Teâlâ'nın düşmanıdır.**" diyerek oradan ayrıldı ve Peygamber Efendimizin huzuruna gitti ve olanları nakletti. Cebrail (A.S.) de biraz önce Bakara sûresini getirmişti.

"Kim Allah'a, Meleklerine, Peygamberlerine, Cebrail'e, Mikâil'e düşman olursa bilsin ki, Allah kâfirlerin düşmanıdır." (*Bakara, 2/98*).

Bunun üzerine Resûlullah Efendimiz (SAV),

Hazret-i Ömer'e hitaben:

"Ey Ömer, Rabbin sana muvafakat etti. Senin dediğine benzer bir tarzda âyet-i kerîme inzal buyurdu." dediler.

Hz. Ömer (RA) denilince, akla gelen bir diğer husus da fütuhattır. O'nun devri, fetih devri, terakki devri, zafer devri olmuştur. Hilâfeti zamanında Şam, İran, Mısır gibi birçok ülke fethedilmiş ve İslâm topraklarına dahil edilmişti.

Fethettiği yerleri İskender ve Timur gibi yakıp yıkmamış, o beldelere imanı, ahlâkı ve fazileti, kısacası hakikî medeniyeti götürmüştü.

Hz. Ömer'in (RA) devlet idaresinde ve tedbirinde de dengi ve naziri yoktur. O'nun

---

hilâfeti zamanında, İslâm devletinin sınırları çok genişlemiş, kadisiyle, ordusuyla, asayiş memurlarıyla, dört başı mamur bir hükümetin varlığına büyük ihtiyaç duyulmuştu. Hz. Ömer, buna da muvaffak olmuş; büyük gayreti, kudretli siyaseti ve dirayetiyle her köşesinde nizam ve asayişin hükümran olduğu muazzam bir imparatorluk vücûda getirmişti. Halbuki, kendisi 40 yaşına gelinceye kadar, devlet nedir bilmeyen, ömrü deve otlatmakla geçmiş birisiydi. İktidarı rüyasında bile görmüş değildi.

O'nun fütuhâtını Fahr-i Âlem Efendimiz şöyle haber vermişlerdi:

"Ümmetim bana rüyamda gösterildi. Birer birer önümden geçtiler. Herbirini tek tek seyrettim. Bir kısmının gömleği dizinde, bir kısmınınki dizden aşağı idi. Bazısınınki dizinden yukarıda bulunuyordu. Fakat Ömer'i bir gömlek ile gördüm ki, yerde sürünüyordu."

Sahâbe-i kirâm sordular ki, "*Yâ Resûlâllah, bu rüyayı ne ile tabir buyurursunuz?*"

"Din-i Mübin ile tabir ederim. Çünkü O'nun halifelik zamanı uzundur. Ve İslâm dini O'nun zamanında her tarafa yayılır." diye karşılık verdiler.

Yine, Resûlüllah Efendimiz (SAV):

"Ömer'in bereketiyle size fitne erişmez." diyerek ashâbâ, O'nun zamanında Müslümanlar içerisine fitnenin giremeyeceğini haber vermiş ve nitekim haber verdiği gibi olmuştur.

Huzeyfetü'l-Yemanî Hazretleri, Hz. Ömer'i (RA) şöyle anlatmıştır:

"İslâm, Hazret-i Ömer zamanında 'gelen' kimseye benzerdi. Yakınlığı artardı. O'ndan sonra İslâm 'giden' kimseye benzerdi, uzaklığı artardı."

İbn-i Mes'ûd şöyle buyurmuştur :

"Hz. Ömer'in idare ve siyasetteki ilmi mizanın bir gözüne ve yeryüzündeki diğer âlimlerin (bu husustaki) ilmi de diğer kefeye konsaydı, Hz. Ömer'in ilmi ağır gelirdi. Hz. Ömer, öldüğünde, idare ve siyaset ilminin onda dokuzu Ömer ile kabre gitti."

Hz.Ali (RA) Efendimiz de bu mevzuda şöyle buyurmuşlardır:

"Bir yerde huzur ve sükûn varsa, bu Hz. Ömer'in varlığının alâmeti idi."

Gerek ashâb-ı kirâm, gerekse selef-i sâlihîn, Hz. Ömer'in (RA) hakkında birçok medh ve senalarda bulunmuşlardı. O'nun kemalâtını takdir edenlerin başında Hz.Ebûbekir (RA) geliyordu. Bir defasında, **"Yeryüzünde benim için Hz. Ömer'den daha sevimli bir kimse yoktur."** buyurdular.

Mesâbîh-i Şerifte zikredildiğine göre bir gün Hz. Ömer (RA), Hazret-i Ebûbekir'e: **"Ey Resûlüllah'dan sonra beşerin en hayırlısı."** diye hitap etti. Bunun üzerine Hz.Ebûbekir (RA) Peygamber Efendimizin (SAV), **"Benden sonra peygamber gelecek olsaydı Ömer bin Hattâb peygamber olurdu."** buyurduklarını naklederek şöyle dedi:

*"Ey Ömer, sen bana böyle söylüyorsun, ama ben Resûl-i Ekrem'den duydum: **Ömer'den daha hayırlı bir kimse üzerine gün doğmamıştır."***

Taberânî, Hz.Ali'nin şöyle buyurduklarını naklediyor:

"Sâlihler zikredildiği zaman, Ömer akla gelmeli."

Hz. Ömer (RA), takvada da çok ileri bir mertebede idi. Allah'dan çok korkar ve şöyle derdi: **"Eğer bütün insanlar Cennet'e girecek, sadece bir kişi Cehennem'e gidecek denilse, korkarım ki o ben olayım."** Bununla beraber Allah'ın rahmet ve keremine karşı umudunu muhafaza eder ve **"Bütün insanlar Cehennem'e, bir tek insan Cennet'e girecek denilse, umarım ki o ben olayım"** derdi.

Kendisi Cennet'le müjdelenmiş olduğu halde, ibadetlerine kesinlikle bel bağlamaz, akıbetinden fazlasıyla korkarlardı. Tenhalarda göz yaşı döker, Allah'tan afv ve mağfiret dilerdi. Bu husustaki hassasiyeti o dereceye varmıştı ki, bir gün Hz.Huzeyfe'ye şöyle sordu:

"Ey Huzeyfe, Resûl-i Kibriya Efendimiz sana münafıkların gizli

---

sırlarını anlatmıştı. Allah için doğru söyle, bende münafıklık alâmeti olarak bir şey görüyor musun?"

En çok korktuğu ve en hassas davrandığı bir husus da "**kul hakkı**" idi. Bunun misâlleri pek çoktur. Bunlar içerisinde en meşhur olmuş birisini nakledelim.

Hilâfeti zamanında bir gün Hz.Osman (RA), Hz. Ömer'in huzuruna girmiş ve selâm vermişti. O sırada bir mektup yazan Hz. Ömer (RA), selâmı almamış, aceleyle mektubu tamamlayıp, mumu söndürerek bir başka mum yakmış ve Hazret-i Osman'ın selâmını bundan sonra almıştı. Bu hale çok hayret eden Hz.Osman (RA), sebebini sorunca şu cevabı almıştı:

"Sen selâm verdiğinde Müslümanların işlerine ait bir mektup yazıyordum, O sırada yanan mum da Beytü'l-Mal'a aittir. O esnada senin selâmını almadım. Alsaydım, Cenâb-ı Hak, bana bunun hesabını sorardı ve ben ne cevap verirdim?.. Şu anda yanan mum ise benim şahsıma aittir. Onu yaktım ve selâmını öylece aldım."

Burada şu ibret verici vak'ayı da dikkatinize sunmak istiyorum :

Hz. Ömer (ra)'in hilâfeti zamanında oğlu bir suç işlemişti. Durum, Hz. Ömer'e bildirildi. Hak ve adalet güneşi olan Hz. Ömer, oğlunu muhakeme etti. Durum tahkik edildi ve nihayet hüküm verildi. Oğlu suçlu idi. Kısas yapılacaktı. Allah'ın emri ve Kur'an 'ın hükmüydü bu...

Hz. Ömer tereddütsüz, hükmü icra edecekti... Sahabelerin gözleri dolu. Kadın ve annelerin gözleri yaşlı idi... Hakk'ın karşısında bütün başlar eğikti.

Kısas tatbik edilip, ceza üçte ikisini geçtikten sonra oğlunun güç ve takatı kesilmişti. Harareten ve susuzlıktan perişan bir vaziyetteydi. Gözleriyle babasını aradı. Şefkat dolu bakışlarıyla yüzünü babasına çevirdi, perişan ve bitkin bir sesle

"Baba su...Bir yudum su..." ded,

Adaletli Ömer, hak ve hakikati incitmeyen o büyük insan, oğluna seslendi:

"Oğlum benden su isteme. Cezan bitinceye kadar sana su verilmeyecektir. Eğer sonuna kadar dayanır, ölmezsen; hakkındır, veririz içersin suyunu. Eğer cezan bitmeden ölürsen, gider suyunu cennette inşallah Resulullah'ın yanında içersin. Hz. Resulullah (sav) sana, Ömer ne yapıyor diye sorar sen de:

“Ya Resulullah! Ömer, Kur’an’ı okuyor ve tatbik ediyor.” dersin...”

Hazret-i Ömer (RA) mes'uliyet duygusunda da mümtaz bir şahsiyetti. Halifeliği sırasında geceleri şehri dolaşır, uyuyan kervancıların kervanlarını beklerdi. Bir dere kenarında bir kurt bir koyunu öldürse, kendisinin bundan mesul olacağını söyler ve bu şuurla vazifesine ziyâde hassasiyet gösterirdi. Dul kadınların ihtiyaçlarını sorar öğrenir, onların yardımına koşardı. Bir defasında bir dul kadına bizzat kendi sırtında un taşıdığı meşhurdur.

Hz. Ömer (RA), fevkalâde bir cesaret sahibi idi. Kapısında muhafız bulundurmazdı. Dünyanın en büyük imparatorları O'nun şecaatından endişe eder ve titrerlerdi. Hattâ şeytan bile O'nu görünce yolunu değiştirirdi. Bir defasında Resûlullah Efendimiz, Hz. Ömer'e (RA) hitaben şöyle konuşmuşlardı:

"Ey Hattâb'ın oğlu Ömer. Nefsim yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, sen bir yola girsen şeytan senden korktuğu ve sana tesadüf etmemek istediği için o yola girmez."

Bir başka hadîs-i şeriflerinde ise şöyle buyurmuşlardı:

"Ömer'i şeytan ne zaman görür ise, O'nun heybetinden hemen yere düşer."

Çok celalli ve gayretli idi. Bir defasında cemaatla namazda iken Peygamberimiz (SAV) Nâziat sûresinin 24'üncü âyetini okuyordu. Bu âyette Firavun'un kendi askerlerine, "Ben sizin en yüksek tanrınızım" dediği anlatılıyordu. Hz. Ömer, namazda iken "Eğer ben o Firavun zamanında olsaydım, boynunu koparırdım," buyurdu. Namazdan sonra, Peygamber Efendimiz (SAV) kendisine, "Namazını kaza et, zira namazda konuştun," dedi. Cebrail (A.S.) geldi ve "Ey Resulüm, Ömer'e namazını kaza et deme. Biz O'nun namazını kabul buyurduk. Bütün ümmetin namazları ile bir kıldık. Biz çok gayretli kulların gayretlerini severiz," denildi.